

Метод проектів вважається основною технологією формування ключових життєвих компетентностей учнів, зокрема й підприємницької. Адже діти, працюючи над створенням проектів, навчаються критично мислити, чітко усвідомлювати, де і як можна застосовувати набуті знання, генерувати нові ідеї, бути комунікабельним, постійно самовдосконалюватися. Вибір конкретного методу, а також спосіб його реалізації залежить від того, з якою групою учнів ми працюємо. Адже групи різні щодо зацікавлень, потреб, можливостей тощо. Отже, ми повинні пізнавати учнів, зокрема через розмови з ними, спостереження й обмін думками з іншими вчителями. Крім цього, на вибір методу мають вплив такі фактори, як кількість учнів у класі, попередній досвід учнів, матеріальне середовище (наприклад, розташування меблів у класі).

Учитель має свідомо підходити до створення підприємницького духу на уроках, що підвищить рівень досягнень учнів і дасть їм змогу ефективніше опановувати не тільки підприємницьку культуру, але й відношення до особистого життя. Адже не кожен учень мріє стати підприємцем, однак кожен хоче стати успішною людиною.

Кокіца С.Є.

учитель трудового навчання, викладач предмету «Людина і світ професій»

ЗОШ I–III ступенів

с. Петропавлівська Борщагівка, Києво-Святошинського району Київської області

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Ринкова економіка, до якої з труднощами, протиріччями, але неминуче крокує Україна, припускає економічний і соціальний суверенітет особистості, свободу вибору для кожного, повну особисту відповідальність за благополуччя своє і своєї родини. Соціальні зміни, що відбуваються в Україні, ставлять особистість у складні психологічні умови, пов'язані з процесом зміни громадської свідомості.

Це впливає на картину мотивації праці, оцінку людиною власного положення, тому потрібні додаткові педагогічні засоби, спрямовані на те, щоб на основі знань і вмінь, отриманих через різні види діяльності в конкретній сфері, учні могли набути навичок самостійних дій і прийняття рішень в умовах вибору з низки альтернативних варіантів.

Підвищення економічної культури особистості набуває у зв'язку з цим особливої актуальності, оскільки при низькій економічній грамотності населення, відсутності навичок економічної діяльності та почуття відповідальності за соціально-економічний розвиток країни всі намічені реформи так і залишаться на стадії теоретичного обговорення.

Ринкова економіка передбачає, що кожна людина, дбаючи про свій добробут, про добробут своєї родини, щоденно протягом усього життя робить економічний вибір, приймає економічні рішення і відповідає за їх наслідки, покладаючись, головним чином, на власні зусилля і власний хист.

Працюючи в школі, я поставила для себе мету організувати педагогічну діяльність, спрямовану на формування економічної культури учнів, важливим компонентом якої є економічна свідомість — знання основних законів розвитку ринкової економіки, підвищення ефективності виробництва, перебудови його структури, вдосконалення виробничих відносин, системи управління та методів господарювання.

Саме тому я працюю над проблемою: «Розвиток економічних знань на уроках предмету «Людина і світ професій».

Економічні знання потрібні всім: і тим, хто має власну справу, і тим, хто наймається на роботу, і тим, хто продає, і тим, хто купує. Вони стають необхідними у родинних стосунках і взаєминах людей.

Нині економічні знання дітей практично пов'язані з тим, що вони бачать навкруги. Неважко здогадатися, наскільки однобічною є така «економічна освіта». Дуже погано, що в дітей складається «візуальне» враження про економічні реалії. Те, що вони бачать, викликає певний інтерес, зацікавленість і спонукає до отримання знань про явища, далеко не завжди позитивні. А те, що не лежить на поверхні або асоціюється з якимись консервативними поняттями, ще довго залишається незрозумілим. Якщо своєчасно не скоригувати систему інтересів школяра, потім може бути запізно.

Для цього треба викликати необхідний інтерес за допомогою нестандартних методів навчання.

Моє планування уроків націлене на економічне виховання учнів, спрямоване на вироблення у них економічного мислення, почуття громадянина-господаря, бережливого ставлення до індивідуальної, колективної і суспільної власності, умінь застосовувати здобуті економічні знання у повсякденному житті і діяльності, раціонально використовувати матеріальні й духовні цінності, примножувати їх; на виховання таких моральних якостей, як почуття господаря своєї справи і своєї держави, відповідальність, діловитість, організованість, підприємливість, творче ставлення до праці, вміння порівнювати власні потреби з можливостями їх задоволення, поєднувати особисті інтереси з колективними, загальнонародними та загальнодержавними.

Економічне виховання учнів здійснюється в процесі засвоєння ними основ економічних наук, позакласних і позашкільних заходів, спільної роботи школи, сім'ї, трудових колективів і громадських організацій з економічної освіти і виховання.

Методичні питання, над якими працюю є такими:

- застосування інформаційних технологій на уроках трудового навчання та технологій;
- робота з обдарованими учнями в процесі трудового навчання;
- соціально-економічне виховання учнів на уроках трудового навчання.

Основні методи впровадження ідей та технологій. Проведення мною різних типів уроків — бесід, лекцій, уроків-диспутів, практичних робіт, нестандартних уроків — уроків-вікторин, уроків-екскурсій, уроків-тренінгів — сприяє розвитку здібностей учнів, формування в них життєвих та соціально-економічних компетенцій. Практична діяльність учнів на уроках трудового навчання надає

можливість оволодівати їм навичками самостійної пізнавальної діяльності, активізує і поглиблює навчальний процес, розвиває мислення, формує навички наукового світогляду, уміння логічної аргументації, сприяє оволодінню методами пізнання та є фактором всебічного розвитку творчих та інтелектуальних якостей учнів, виховання соціально активної особистості.

У поєднанні з формами співробітництва в навчанні, я поділяю на індивідуальні, групові та колективні форми.

Для того, щоб школяр, як майбутній працівник, мав оволодіти такими економічними навичками: планування і організації своєї праці; виконання професійних обов'язків, трудових завдань згідно зі встановленими економічними та іншими нормативами; оцінки результатів своєї праці за відповідними критеріями; пошуку шляхів підвищення ефективності своєї праці; вдосконалення виробництва в галузі своєї професійної діяльності я провожу бесіди на такі теми:

- планування та організацію особистого бюджету, доходів і витрат сім'ї;
- як придбати економічно-вигідний товар для особистого користування і його раціональне використання;
- про розумне ставлення до свого здоров'я, режиму і способу життя, використання вільного часу та ін.

Окрім того, при виконанні практичних робіт, даю індивідуальні завдання такі як:

- Як бережливо і по-господарському ти ставишся до природи?
- Як дбайливо ставитися до народного надбання?

В основі економічної підготовки на уроках трудового навчання лежить практична діяльність учнів. У процесі виконання різних видів робіт передбачено навчання школярів раціональним способом обробки матеріалів (економна розмітка та розкрій матеріалів, вибір технологічної конструкції, економічного режиму роботи обладнання), а також точному розрахунку продуктів для приготування страв, посадкового матеріалу, добрив, води для поливу та ін. При підбитті підсумків обов'язкове з'ясування економічної ефективності його результатів.

Велику роль тут відіграє метод проектів — формування інтересу дітей до навчання через організацію їх самостійної діяльності, постановки перед ними цілей і проблем, розв'язання яких веде до появи нових знань та вмій.

Проект передбачає і націлює учнів на планове і послідовне виконання поставленого завдання, раціональне та економічне використання матеріалів, визначення собівартості виробленої продукції та розрахунок рентабельності, пошук резервів підвищення ефективності праці.

Великою перевагою проектної діяльності є вміння, які набувають учні, а саме:

- планувати свою роботу, попередньо прораховуючи можливі результати;
- використовувати багато джерел інформації;
- самостійно збирати і накопичувати матеріал;
- аналізувати, співставляти факти, аргументувати свою думку;
- приймати рішення;

- установлювати соціальні контакти (розподіляти обов'язки, взаємодіяти один з одним);
- створювати «кінцевий продукт» — матеріальний носій проектної діяльності (доповідь, реферат, фільм, календар, журнал, проспект, буклет, презентацію, сценарій);
- підготувати цикл занять з тем, які зацікавили б учнів середніх класів;
- представляти створене перед аудиторією;
- оцінювати себе та інших.

Економічна діяльність може носити як пізнавальний, так і творчий характер, що досягається головним чином у практичній діяльності. Увага звертається передусім на таке:

- організація робочого місця — наявність і раціональне розташування необхідного обладнання, інструментів, пристосувань, матеріалів;
- забезпеченість технологічною документацією: кресленнями, картками-завданнями (все це робиться руками і на кошти вчителя);
- організація трудового процесу — планування трудової, в тому числі економічної діяльності;
- виконання роботи в певних рамках часу, контроль якості виконання.

У результаті економічна діяльність дозволяє учням оволодіти навичками отримання максимально можливої кількості продукції необхідної якості при найменших витратах праці, матеріальних і фінансових коштів.

Економічні критерії проекту:

- 1) потреба у виробі;
- 2) економічне обґрунтування;
- 3) рекомендації до використання та реклама виробу.

Економічна освіта й виховання спрямовані, насамперед, на розвиток у кожної дитини дбайливого ставлення до власності, вироблення вміння раціонально використовувати наявні ресурси для задоволення різноманітних потреб. Економічні знання відіграють важливу роль у формуванні в учнів таких якостей, які б відповідали суспільним інтересам і сприяли всебічному розвитку особистості. Вважаю, що проблема розвитку економічних знань у учнів буде актуальною завжди. Тому що нові покоління дітей, які приходять навчатися до школи, повинні також вміти орієнтуватися в непростому сучасному економічному світі. І не завжди ці знання їм можуть дати батьки.

Lahodynskiy O.S.

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Chief of the Foreign Languages Department

Military Diplomatic Academy Named after Yevgeniy Berezniak

INTEGRATED SYSTEM OF TRANSLATOR'S EMOTIONAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT

Анотація. У статті запропоновано інтегровану систему розвитку емоційного інтелекту перекладача. Описано низку аудиторних (вправи на збільшення швидкості та обсягу перекладу; вправи на розвиток антиципації; вправи на імітацію складних умов роботи; вправи на